

Toholammin kunta
HÄRKÄNEVAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

Kaavaselostus 4.2.2026

Kaavaluonnos

SISÄLLYS

1	Perus- ja tunnistetiedot.....	2
1.1	Tunnistetiedot	2
1.2	Osayleiskaavan tarkoitus.....	3
1.3	Osayleiskaavan sijainti ja laajuus.....	3
1.4	Luettelo kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista	3
2	Lähtökohdat.....	4
2.1	Selvitys suunnittelualan oloista.....	4
2.1.1	Alueen yleiskuvaus	4
2.1.2	Alueella toimivan biokaasulaitoksen toiminnan kuvaus	5
2.1.3	Alueella toimivan eläinsuojan toiminnan kuvaus.....	5
2.1.4	Luonnonympäristö.....	5
2.1.5	Rakennettu ympäristö	8
2.1.6	Väestö	9
2.1.7	Yhdyskuntarakenne	10
2.1.8	Palvelut, työpaikat ja elinkeinotoiminta sekä virkistys.....	10
2.1.9	Liikenne.....	11
2.1.10	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset	11
2.1.11	Tekninen huolto.....	12
2.1.12	Ympäristöhäiriöt	12
2.1.13	Maanomistus.....	12
2.2	Suunnittelutilanne	12
2.2.1	Maakuntakaava	12
2.2.2	Yleiskaava	14
2.2.3	Asemakaava.....	15
2.2.4	Rakennusjärjestys.....	15
3	Osayleiskaavan suunnittelun vaiheet.....	15
3.1	Osallistuminen ja yhteistyö	15
3.1.1	Osalliset	15
3.1.2	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely.....	15
3.1.3	Viranomaisyhteistyö.....	15
3.2	Osayleiskaavan tavoitteet	16
3.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	16
3.2.2	Alueidenkäyttölaki.....	16
3.2.3	Kunnan asettamat tavoitteet	17
3.2.4	Tavoitteiden tarkentuminen.....	17
3.2.5	Osayleiskaavan laadulliset tavoitteet	17
4	Osayleiskaavan kuvaus	18
4.1	Yleiset periaatteet	18
4.1.1	Kaavan rakenne	18
4.1.2	Kaavamerkinnot.....	19
4.2	Osayleiskaavan vaikutukset.....	19

	2
4.2.1 Arvioinnin lähtökohdat ja arviointiprosessi.....	19
4.2.2 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen.....	19
4.2.3 Vaikutukset maisemaan	19
4.2.4 Vaikutukset kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.....	20
4.2.5 Vaikutukset luontoon	20
4.2.6 Vaikutukset liikenteeseen.....	20
4.2.7 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön.....	20
4.2.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään, vesistöihin ja ilmastoon	20
5 Osayleiskaavan oikeusvaikutukset ja toteuttaminen	21
5.1 Oikeusvaikutukset	21
5.2 Toteuttaminen.....	21
5.2.1 Kaavasta poikkeaminen	21

Erillisliitteenä alueen kaavakartta mittakaavaan 1:5 000

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 TUNNISTETIEDOT

Kaavaselostus koskee 4.2.2026 päivättyä osayleiskaavakarttaa.

Kaavan nimi:	<i>Härkänevan osayleiskaavan muutos ja laajennus</i>	
Yhteystiedot:	<u>Kaavoittaja:</u> Toholammin kunta Lampintie 5 69300 Toholampi www.toholampi.fi	<u>Kaavakonsultti:</u> Plandea Oy iPARK Vaasantie 6 67100 Kokkola www.plandea.fi
	Tekninen johtaja Mikko Polet +358 40 150 5302 mikko.polet@toholampi.fi	Kaavan laatija, YKS 549 Pekka Kujala +358 40 726 6050 pekka.kujala@plandea.fi Projektipäällikkö Sara Luhtaniemi +358 46 875 3767 sara.luhtaniemi@plandea.fi
Kaavaprosessin vaiheet:	• Kunnanhallituksen päätös kaavan laatimisesta 16.12.2025 § 6 • Vireilletulo • Luonnosvaiheen nähtävilläolo • Ehdotusvaiheen nähtävilläolo • Hyväksyntä	

1.2 OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS

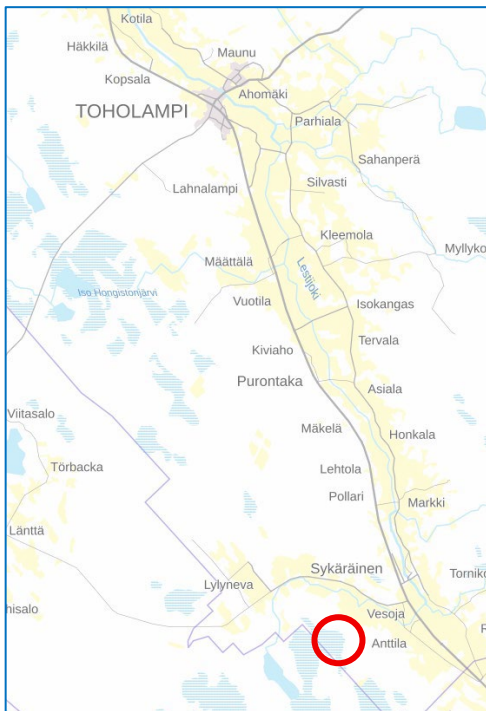
Toholammin kunnanhallitus on päättänyt 16.12.2025 § 6 käynnistää Härkänevan osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen. Kaavoitus on käynnistynyt suunnittelualueella toimivan yrittäjän aloitteesta.

Lähtökohtana suunnittelussa huomioidaan maakuntakaava ja alueelle aiemmin laadittu osayleiskaava, nykytilanne, luonnon ja maiseman sekä kulttuuriperinnön arvokkaat kohteet ja alueet. Suunnittelun keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa alueella sijaitsevien maatilan ja sen toimintaan liittyvän biokaasulaitoksen laajentuminen. Kaava laaditaan sillä tarkkuudella, että kunta voi suoraan myöntää kaavassa osoitetuille rakennuspaikoille rakentamisluvan rakentamislain mukaisesti.

Työn tavoitteena on mahdollistaa alueella sijaitsevan maatilan ja biokaasulaitoksen laajeneminen. Biokaasulaitoksen nykyinen kapasiteetti syötteen vastaanotolle on 5500 tonnia/vuosi, laajenemisen jälkeen kapasiteetti olisi 20 000 tonnia/vuosi. Nykyinen lypsykarjanpito käsittää noin 297 lypsylehmää, 155 hiehoa, 65 alle 6 kk ikäistä vasikkaa ja kuusi hevosta. Toiminnan laajenemisella tavoitellaan eläinmäärän nousua noin 2,43-kertaiseksi. Tällöin eläinmäärät jakautuisivat seuraavasti: 598 lypsylehmää, 124 hiehoa 12-24 kk, 99 lehmävasikkaa 6-12 kk, 272 vasikkaa 0-6 kk, 160 lihanautaa 6-12 kk sekä 240 sonnia 12-24 kk ja lisäksi 6 hevosta. Kaavatyö on käynnistynyt alueella toimivan yrittäjän aloitteesta. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ohjaamaan alueen keskeisiä toimia (maa- ja energiatalous).

1.3 OSAYLEISKAAVAN SIJAINTI JA LAAJUUS

Suunnittelualue sijoittuu Toholammin keskustasta noin 18 kilometriä etelään Härkänevan kyläalueelle. Kaava-alueen pinta-alalta on noin 12 ha käsittäen yhden maatilan asuin- ja maatilarakennukset sekä alueella toimivan biokaasulaitoksen ja biopolttoaineen jakelupisteen rakennelmat. Alue rajautuu eteläosassa Härkänevantiehen, muilta osin suunnittelualue rajautuu peltoalueisiin.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti.

Kuva 2. Suunnittelualueen alustava rajaus.

1.4 LUETTELO KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

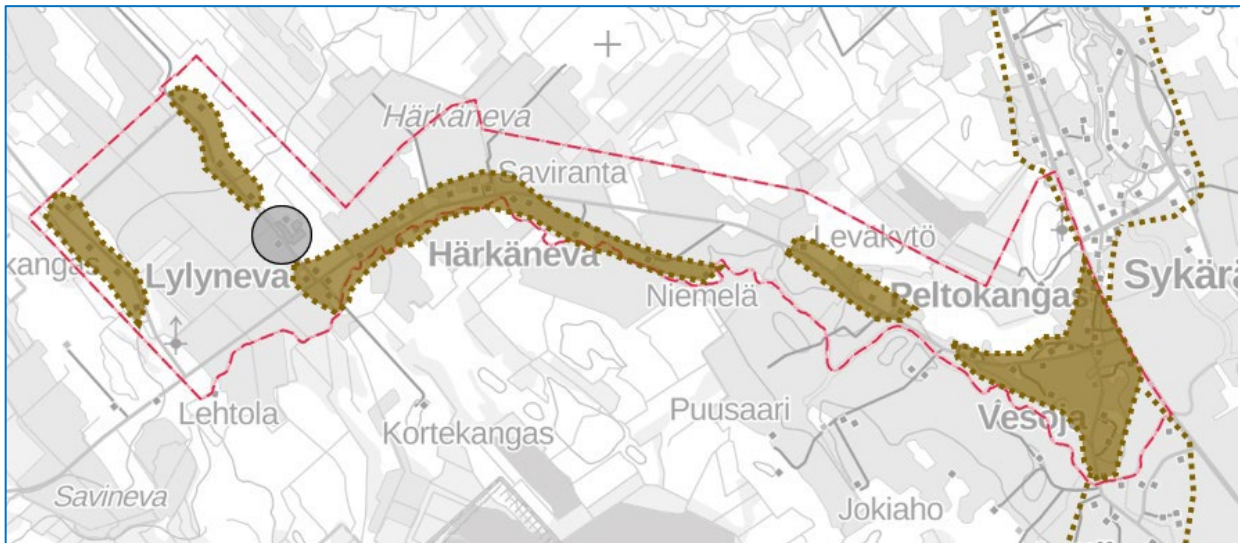
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- Keski-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavat
- Härkänevan osayleiskaava
- Toholammin kuntastrategia
- Rakennusjärjestys
- Avoimen tiedon paikkatietoaineistot
- Alueelle myönnetyt ympäristöluvat
- Vireillä olevaan ympäristölupaan liittyvät suunnitelmat

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Härkänevan kyläalue koostuu Härkänevantien molemmin puolin kumpuilevista pelto- ja metsäalueista, sekä maisemaa elävöittävistä puustoisista pihapiireistä. Asutus on keskittynyt teiden varsille pääasiassa alueen itä- ja länsiosaan. Alueen itäosassa vanha kylätie ja sen varrella oleva asutus ovat selkeämmin olleet osa läheistä Sykäräisten kylää, seututien 775 linjaus ja rakentaminen ovat kuitenkin rikkoneet perinteistä kylärakennetta. Varsinainen Härkänevan asutus on sijoittunut kyläalueen keski- ja länsiosaan. Alue on perinteistä ja jokseenkin tyyppillistä Keski-Pohjanmaalaista maaseutua lukuun ottamatta suunnittelualueen länsiosassa olevaa teollisuuskeskittymää.

Kuva 3. Asumisen keskittyminen Härkänevan alueella. Ruskeat alueet kuvastavat asumisen alueita ja punaisella katkoviivalla on osoitettu alueella voimassa olevan osayleiskaavan alue.

Suunnittelualue sijoittuu noin 4,5 km seututiestä 775 länteen Härkänevan kyläalueen keskiosaan ja on topografialtaan tasaista rakentunutta aluetta, joka käsittää maatilan talouskeskuksen alueen. Suunnittelualue jakautuu maatilan asuinrakennusten ja tuotantorakennusten välillä siten, että Härkänevantien varrella on maatilan pihapiiri, johon kuuluvat asuinrakennus ja hevostalli. Niiden pohjoispuolella ovat maatilan tuotantorakennukset, navetta ja siihen liittyviä lietealtaita ja rakennelmia sekä jo toiminnassa oleva biokaasulaitos. Pohjoisosaltaan suunnittelualue on rakentumatonta peltoaluetta.

Kuva 4. Suunnittelualueen topografia © Taustakartta MML, 2026.

2.1.2 Alueella toimivan biokaasulaitoksen toiminnan kuvaus

Suunnittelualueen maatilalla toimii WeKas Oy:n omistuksessa oleva biokaasulaitos, jolla on lupa ottaa syötteitä enintään 5 500 tonnia vuodessa. Laitokselle johdetaan lietalantaa alueella toimivalta maatilalta. Vastanotettavaksi sallitut jakeet ovat asumisjätevesien käsittelyssä syntyvät lietteet, eläinten lanta, juomien valmistuksessa syntyvät jätteet (Finnspring Oy) sekä biokaasulaitosta varten kasvatettu nurmi. Ympäristöluvan on myöntänyt Toholammin kunnan Rakennus- ja ympäristölautakunta päätöksellä 22.12.2021 § 25.

Biokaasulaitos koostuu mm. syötteiden varastotiloista, hygienisointiyksiköstä, biokaasureaktorista, kaasukattilasta, mädätysjäännöksen varastotiloista sekä biokaasunjalostusyksiköstä, biometaanin jakeluasemasta ja biometaanin siirtokontista. Tuotettua biokaasua myydään sellaisenaan teollisuuteen sekä jalostetaan biometaaniksi, jota myydään liikennepolttoaineena yksityisautoilijoille ja kuljetusyrityksille. Muodostuva mädätysjäännös hyödynnetään maatalan pelloilla lannoite- ja maanparannusaineena. Toiminnan tavoitteena on tuottaa alueelle biomassojen käsittelypalvelua sekä liikennepolttoainetta ympäristön kannalta kestävällä tavalla. Laitoksen biokaasun tuotantoprosessi ei vaadi kemikaalien käyttöä.

2.1.3 Alueella toimivan eläinsuojan toiminnan kuvaus

Alueella olevassa eläinsuojassa voi myönnetyn ympäristöluvan (13.5.2016) mukaisesti pitää noin 300 lypsy-lehmää sekä noin 220 kpl nuorta karjaa ja kuusi hevosta. Eläinsuoja on neljä lypsyrobottia käsittävä pihattonavetta.

2.1.4 Luonnonympäristö

2.1.4.1 Maisemarakenne ja maisemakuva

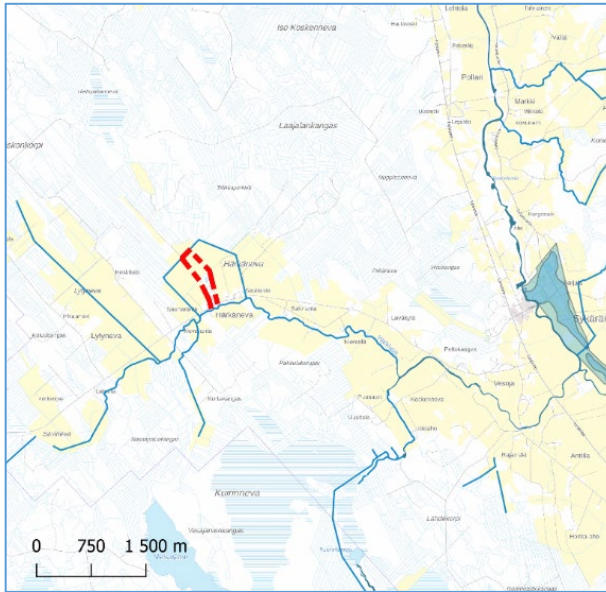
Kuva 5. Suunnittelualue kuvattuna lännestä. © Plandea Oy, 2021. Vesistöt ja vesitalous

Suunnittelualue sijoittuu Suomenselän maisemamaakuntaan lähelle Pohjanmaan maisemamaakunnan rajaa. Suomenselän maisemamaakunta on laakea ja karu vedenjakajaseutu Pohjanmaan ja Järvi-Suomen välillä. Korkeuserot vaihtelevat alueella, maasto on joko tasaista tai vaihtelevaa ja kumpuilevaa. Maisemamaakunnan poikki kulkee harvakseltaan harjulaaksoja ja pienehköiden järvien ja suolampareiden lisäksi alueella esiintyy muutamia isompia järviä. Maisemamaakunta on kokonaisuudessaan ympäristöään karumpi, kasvillisuus on yleensä karua ja kasvisto niukkaa. Noin puolet alueen pinta-alasta on suoalueita, peltoalaa on niukasti ja suuri osa siitä on keskittynyt jokilaaksojen latvasavikoille. Maisemamaakunnassa harjoitetaan metsätaloutta intensiivisesti. Asutus on harvaa ja rakennuskannassa on vähän vuosisataisia jäänteitä. Kylät sijaitsevat vesistöjen tuntumassa laaksoissa tai selänteiden rinteillä. Suomenselän kulttuurikehitys on saanut vaikutteita ympäröiviltä seuduilta.

Suunnittelualue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Härkäojan jokilaakso muodostaa selkeän laaksomaisen maiseman. Suunnittelualueen kohdalla Härkäoja virtaa

puustokaistaleen takana, eikä suunnittelualueelta ole näkymää ojaan. Härkänevalle syntyi 1940-luvulla pika-asutusta puronvarsiniittyjen läheisyyteen. Maisemallisesti merkittävä rakennuskanta on vähäistä, maisemassa merkittävässä osassa ovat 1960-luvun jälkeisten vuosikymmenten rakennuskanta. Härkänevan kylä-alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta ja sille on tunnusomaista laajat peltoalueet. Suunnittelualueen toiminnot ja rakennukset näkyvät kyläalueen maisemassa peltoalueiden yli Härkänevantieltä noin kilometrin säteellä.

Suunnittelualueen vesistöt kuuluvat Lestijoen vesistöalueeseen (vesistöaluetunnus 51) kuuluvaan Härkäojan valuma-alueeseen (vesistöaluetunnus 51.08). Suunnittelualueen ympäri kulkee valtaoja, jonka vedet laskevat Härkäojaan, joka on yhteydessä Lestijokeen.

2.1.4.2 Pohjavesialue

Suunnittelualue ei sijoitu pohjavesialueelle. Suunnittelualueen itäpuolella reilun 4 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Sykäräisen pohjavesialue (1084904). Pohjavesialueen sijainti on esitetty kuvassa 6.

Kuva 6. Alueen vesistöolosuhteet ja Sykäräisen pohjavesialue suunnittelualueen itäpuolella esitettynä sinisellä värillä. © Taustakartta ja virtavesiaineisto MML, pohjavesialue-aineisto Syke, 2026.

2.1.4.3 Luontotyytit ja kasvillisuus

Härkänevan alue kuuluu kasvimaantieteellisessä aluejaossa keskiboreaaliseen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen, Pohjanmaahan, jossa on yleisesti enemmän soita ja puusto vähäisempää. Keskiboreaalaisella vyöhykkeellä lämpötilan vuorokaudensisäinen vaihtelu on suurempi kuin muualla Suomessa. Toholampi kuuluu Keski-Pohjanmaan eliömaakuntaan.

Suunnittelualueella lähimmät metsäiset alueet ovat ojitettuja soita, jotka ovat metsätaloustaloudessa ja sijoittuvat noin 150 metrin etäisyydelle suunnittelualueen länsi- ja koillispuolelle.

Kuva 7. Ilmakuva suunnittelualueelta © Plandea Oy, 2021.

Suunnittelualue on suurimmalta osalta ihmisen muokkaamaa, alueen keskiosassa on noin 3000 m²:n puustoinen alue. Härkänevan osayleiskaavan laadinnan aikaan koko osayleiskaavan alueelle on tehty luontoselvitys (Natans oy 2012), jossa todettiin, ettei alueelta havaittu uhanalaisia lajeja, eikä luonnonsuojelulain tai vesilain tarkoittamia suojeltavia luontotyyppieitä. Alueelta ei myöskään havaittu luonnontilaisia tai sen kaltaisia uhanalaisia luontotyyppieitä. Luontoselvityksen jälkeen alueen toiminta on säilynyt ennallaan ja alue on edelleen maatalouskäytössä, joten muutoksia luonnonoloihin ei ole syntynyt.

Alueen läheisyydessä Härkänevantien eteläpuolella virtaa Härkäoja, joka laskee Lestijokeen.

Alueella ei ole suojelualueita, lähimmät luonnonsuojelualueet on esitetty kohdassa 2.1.2.6

2.1.4.4 Eläimistö

Suunnittelualueella ei ole elinympäristöjä metsäisille lajeille, mutta peltoalueet voivat tarjota muuttolinnuille muuttoaikana levähdys- ja ruokailupaikkoja. Suunnittelualue sijoittuu Lintuatlaksen Purontaka-atlasruutuun. Tuoreimman lintuatlaksen lajiluettelon mukaan Purontaka-ruudussa havaittiin seuraavia varmasti pesiviä uhanalaisia lajeja: hömötiainen (*Poecile montanus*), mehiläishaukka (*Pernis apivorus*), pyy (*Tetrastes bonasia*), sinisuohaukka (*Circus cyaneus*), tervapääsky (*Apus apus*), töyhtötiainen (*Lophophanes cristatus*). Näistä lajeista suunnittelualueella todennäköisimmin voidaan havaita sinisuohaukka sen muuttoaikana ja tervapääsky.

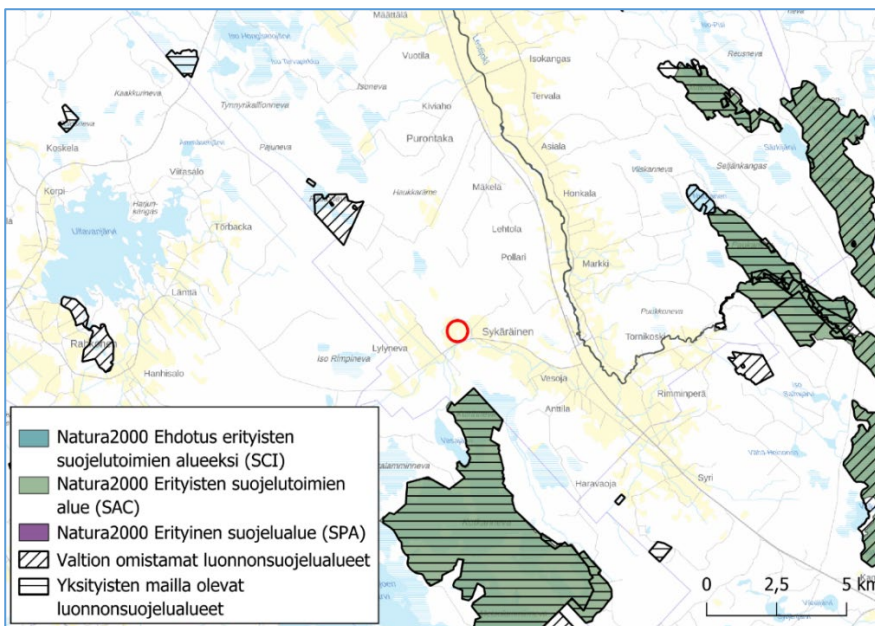
Suunnittelualue sijaitsee liito-oravan ja useiden lepakkolajien esiintymisalueella. Suunnittelualueelle ei sijoitu liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. ELY-keskus on todennut (15.8.2013) lausunnossaan Härkänevan osayleiskaavatyön yhteydessä, ettei liito-orava- ja lepakkoselvitystä ollut tarpeen tehdä. Lisäksi se lausui, että suunniteltaessa rakentamista Härkäojan varteen tai sen läheisyyteen, tulee näiltä alueilta tehdä liito-oravaselvitys. Edellä mainittu osayleiskaavatyö keskeytyi ja jatkui vuonna 2021, jolloin järjestettiin viranomaisen työneuvottelu 13.9.2021. Kokouksen jälkeen Ely-keskuksen yhteyshenkilö ilmoitti, että luontoarvojen osalta ei tarvita tarkennuksia vuonna 2013 laadittuun materiaaliin.

Nyt vireillä olevan osayleiskaavan laajennusalue, sijoittuu lähes 500 metrin etäisyydelle Härkäojasta ja on peltoaluetta, joka ei sovellu liito-oravan elinympäristöksi. Erillinen puustoinen alue sijoittuu yli 400 metrin etäisyydelle seuraavasta puustoisesta alueesta, minkä vuoksi puustoisten alueiden luontainen yhteys on katkenut.

Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on eri-ikäisiä asuinrakennuksia ja on mahdollista, että ne tarjoavat lepakoille sopivia elinympäristöjä.

2.1.4.5 Luonnonsuojelu

Suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita, Natura 2000-alueita eikä valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita. Alueelta noin 1,8 kilometriä etelään sijaitsee Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät Natura-alue (FI1000034, SAC), joka on myös yksityisen mailla oleva luonnonsuojelualue. Alueen itäpuolella, noin 4 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Lestijoen Natura-alue (FI1000057, SAC). Suunnittelualueen luoteispuolelle noin 4,6 kilometrin etäisyydelle sijoittuu Katajakorven luonnonsuojelualue (ESA302939), joka on valtion omistama luonnonsuojelualue.

Kuva 8. Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Natura- ja suojelualueet, suunnittelualueen sijainti punaisella ympyrällä. © Taustakartta MML, suojelualueaineisto SYKE, 2026.

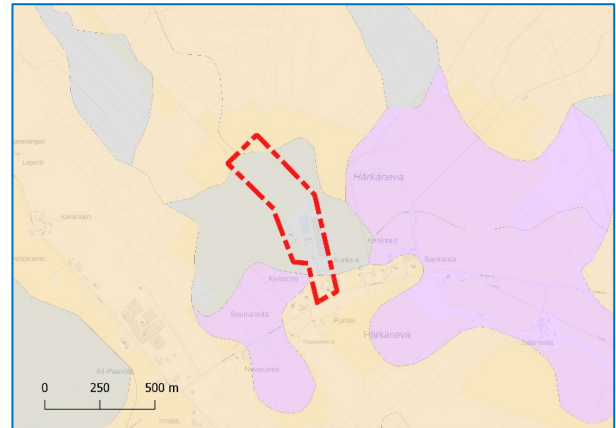
2.1.4.6 Maaperä

Suunnittelualan maaperä muodostuu suurimmaksi osaksi paksusta turvekerroksesta. Kallioperän kivilajina alueella on granodioriitti.

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse arvokkaita tai suojeltavia kallioperän tai maaperän muodostumia.

Happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys suunnittelualueella on hyvin pieni.

Kuva 9. Suunnittelualan maaperä © Taustakartta MML, maaperäaineisto GTK, 2026.

2.1.5 Rakennettu ympäristö

Kuvat 9. Ilmakuva suunnittelualueelta. © Plandea Oy 2022

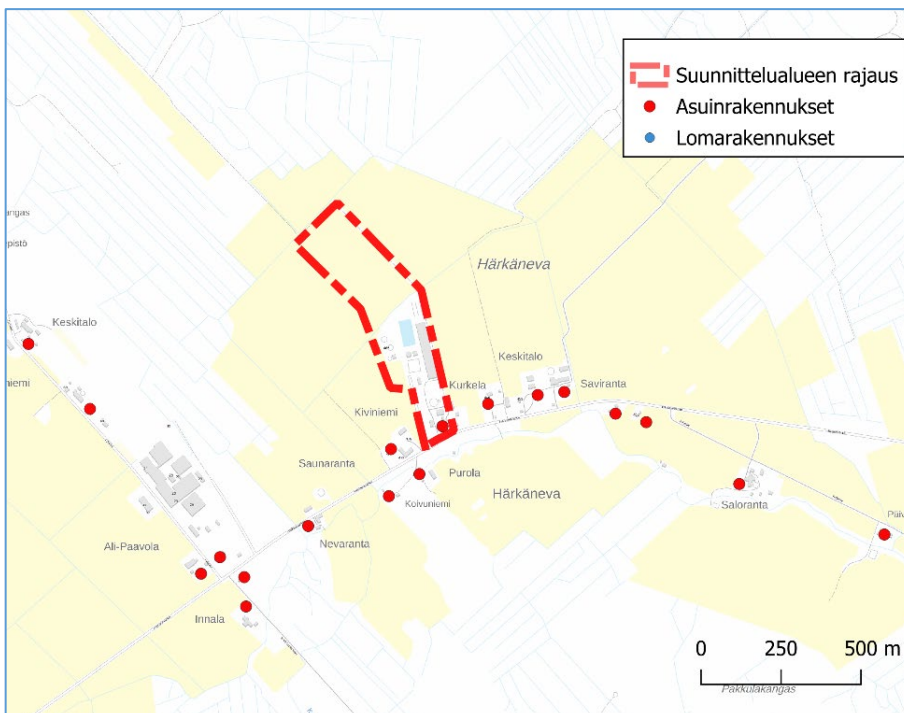
Härkänevan kyläalueella, asutus ja maatalouden toiminnot keskittyvät tyypillisesti Härkänevantien varrelle muodostaen selkeitä maatilojen pihapiirejä asuin- ja tuotantorakennuksineen. Suunnittelualan kohdalla rakentumattomat peltoalueet muodostavat melko yhtenäisen vyöhykkeen pihapiirien taakse. Noin kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta länteen sijaitsee teollisuuden keskittymä, jossa toimii muun muassa lähdeveden ja elintarvikkeiden pakkaamot sekä ravintola- ja liikuntapalveluiden pienimuotoinen keskus.

Kuvat 10. Ilmakuva suunnittelualueelta. © Plandea Oy 2022.

Suunnittelualue on ihmistoiminnan muokkaamaa. Härkänevantien varrella on asuinrakennuksen pihapiiri ja muutoin alueelle on rakentunut eläinsuojat naudoille ja hevosille, eläinsuojiin liittyviä rakennelmia ja lietealtaita, biokaasulaitos ja biokaasun jakeluasema. Biokaasulaitoksen ja eläinsuojan toiminnalle on myönnetty ympäristöluvat aiempina vuosina ja toimintojen laajennuksille on haettu ympäristölupaa vuonna 2025.

2.1.6 Väestö

Kuva 11. Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuva asutus. © Taustakartta MML, 2026.

Vuonna 2024 Toholammin kunnan asukasluku oli 2799 (Tilastokeskus 2025). Suunnittelualue sijoittuu Härkänevan kylän alueelle. Suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen sijoittuu useita asuinrakennuksia. Tilastokeskuksen mukaan Härkänevan kyläalueella asui noin 80 asukasta vuonna 2022 ja suunnittelualueen läheisyydessä noin kilometrin säteellä asui noin 30 asukasta vuonna 2024.

Yhdyskuntarakenne on kokonaisuus, joka muodostuu asunto-, työpaikka-, asiointi- ja virkistysalueista sekä niitä yhdistävistä liikenteen ja teknisen huollon järjestelmistä. Yhdyskuntarakenteen kuvaamista ja muutoksen seurantaan varten on tehty YKR-aluejaot, jotka perustuvat 250 m x 250 m ruudukkoon rakennustehokkuuden, rakennusten käyttötarkoituksen ja väestömäärän mukaan.

- Taajama on vähintään 200 asukkaan taajaan rakennettu alue.
- Kylät ovat yli 39 asukkaan taajamien ulkopuolisen haja-asutusalueen rakennus- ja asutustihentymät.
- Pienkylät ovat 20–39 asukkaan taajamien ulkopuolisen haja-asutusalueen rakennus- ja asutustihentymät.
- Maaseutuasutusta on taajamiin, kyliin ja pienkyliin kuulumattomat alueet, joissa on vähintään yksi asuttu rakennus kilometrin säteellä.

[illegible]

Suunnittelualueella eikä sen välittömässä läheisyydessä ole virkistysalueita. Lähin kuntorata/latu sijoittuu seututien 775 läheisyyteen.

2.1.9 Liikenne

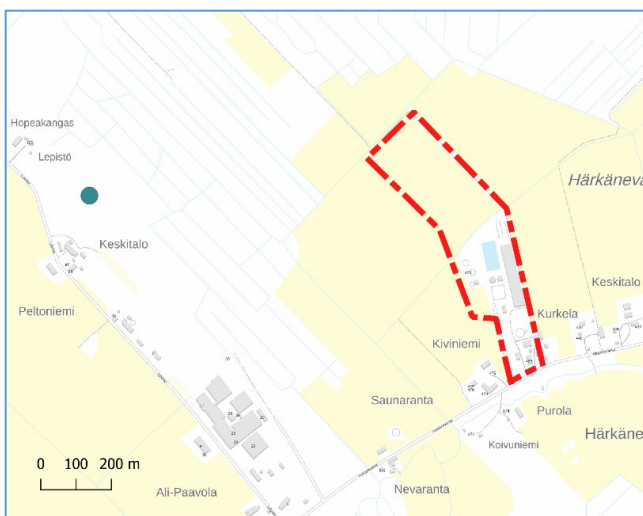

Kuva 13. Suunnittelualueen liikenneverkko, suunnittelualue on osoitettu punaisella rajauksella.
© Taustakartta ja tieaineisto, MML 2026.

Suunnittelualue liittyy päätieverkkoon Härkänevantien kautta seututielle 775 noin 4,6 km suunnittelualueesta itään. Nopeusrajoitus Härkänevanttiellä suunnittelualueen kohdalla on 60 km/h, muutoin nopeusrajoitus Härkänevanttiellä on 80 km/h. Vuonna 2024 Härkänevantien ajoneuvoliikenteen määrä oli 252 ajoneuvoa/vrk ja raskaan liikenteen määrä 31 ajoneuvoa/vrk. Suunnittelualueelle on kaksi liittymää Härkänevanttieltä ja suunnittelualueella on toimintaa tukevia sisäisiä ajoyhteyksiä.

Suunnittelualueen liikenne koostuu henkilöautoliikenteestä, maatalan toimintaan liittyvästä liikenteestä kuten mm. eläinkuljetukset, tuotetun maidon ja ostorehujen kuljetukset sekä biokaasun tankkausaseman aiheuttamasta liikenteestä. Autoliikenteen lisäksi traktoriliikennemäärät suunnittelualueella lisääntyvät sesonkiluonteisesti peltoviljelysesongin mukaan. Autoliikenne suuntautuu pääosin Härkänevanttieltä seututielle 775 ja traktoriliikenne eri suuntiin peltoalueille.

2.1.10 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai muinaismuistolain mukaisia muinaisjäännöksiä, tieto tarkistettu Museoviraston muinaisjäänösrekisteristä 30.12.2025. Lähin kiinteä muinaisjäänös, tervahauta, sijaitsee 800 metrin etäisyydellä lännessä. Härkänevan osayleiskaavan laadinnan aikana koko suunnittelualueelle tehtiin arkeologinen inventointi, jossa ei löytynyt muinaisjäännöksiä.

Kuva 14. Suunnittelualueella lähin muinaisjäänös, suunnittelualueen rajausta punaisella katkoviivalla. © Taustakartta MML, muinaisjäänösaineisto Museovirasto, 2025.

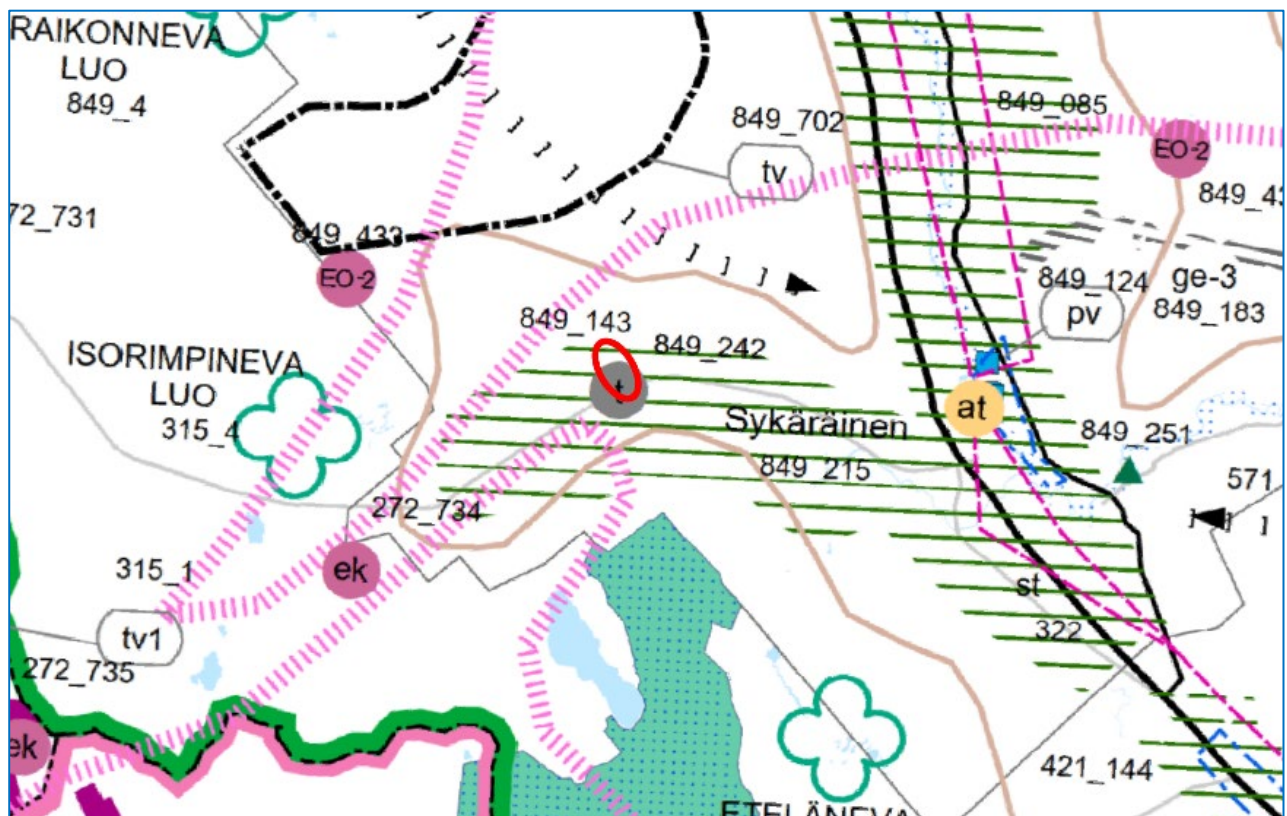
Suunnittelualue kuuluu Sykäräisten Vesihuolto Oy:n toiminta-alueeseen. Tuotantoeläinten lanta ja muut toiminnasta aiheutuvat jätevedet hyödynnetään alueella olevassa biokaasulaitoksessa.

Suunnittelualueella melu- ja pölykuormitusta aiheutuu eläinsuojien toiminnasta. Biokaasulaitoksen toiminnasta voi aiheutua vähäistä hajuhaittaa huoltotaukojen aikana, missä kaasua voi joutua ilmaan. Vireillä olevan ympäristöluvan liitteeksi on tekeillä hajumallinnus.

Suunnittelualueen omistaa yksityinen maanomistaja.

2.2.1 Maakuntakaava

Toholammin kunta kuuluu Keski-Pohjanmaan maakuntaan ja alueella on voimassa Keski-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavoitus Keski-Pohjanmaalla on edennyt vaiheittain siten, että ensimmäinen vaihekaava vahvistettiin ympäristöministeriössä 24.10.2003, toinen 29.11.2007, kolmas 8.2.2012 sekä neljäs 22.6.2016. Viides vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 29.11.2021 § 30 ja tullut lainvoimaiseksi 3.1.2022. Lisäksi vireillä on Keski-Pohjanmaan 6. vaihemaakuntakaava, jonka teemana on energiamurroksen edistäminen. Lisätietoja Keski-Pohjanmaan liiton internetsivuilta.

Kuva 15. Ote vahvistettujen vaihemaakuntakaavojen yhdistelmästä. Suunnittelualueen suurpiirteinen sijainti osoitettu punaisella ympyrällä.

Maakuntakaavassa suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen osoitetut merkinnät:

Maakunnallisesti tai seudullisesti arvokas maisema-alue.

Suunnittelumääräys: Alueiden käytön suunnittelussa tulee varmistaa maisema- ja kulttuuriarvojen sekä perinnebiotooppien ja muiden alueelle ominaisten luontoarvojen säilymien alkutuotannon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä vaarantamatta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida alueen erityispiirteet ja tarpeen mukaan antaa niiden säilymisen turvaavia kaavamääräyksiä ja suunnitteluohjeita.

Maaseudun kehittämisen kohdealue.

Kehittämisperiaatteet: Lestijokivarsi M0

maisemallisesti arvokkaiksi osoitettuja Lestijoen varsi-alueita tulee kehittää nykymuotoiset taloudelliset toiminnot turvaavista, luonnontaloudellisista lähtökohdista käsin. Erityishuomio tulee kiinnittää vesistön suojelullisten arvojen turvaamiseen, virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseen, maisema- ja kulttuuriympäristön hoitoon sekä uudisrakentamisen sijoitteluun ja ulkonäköön. Kuntien tulee maankäyttö- ja rakennuslain 5 luvun mukaisia yleiskaavoja, 7 luvun mukaisia asemakaavoja sekä 1 luvun 14§:n mukaista rakennusjärjestystä laatiessaan huolehtia alueen ylikunnallisesti yhtenäisten suunnitteluperiaatteiden kehittämisestä sekä antaa tarpeen mukaan ohjeita ja määräyksiä em. lähtökohtien toteuttamiseksi.

Mineraalivarantoalue.

Kehittämisperiaatteet: Mikäli alueen mineraalivarojen hyödyntämistä edistetään, sovitaan toiminta yhteen muun maankäytön kanssa ja otetaan huomioon mineraalivarojen hyödyntämisen ympäristövaikutukset sekä alueiden erityispiirteet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutuksiin ja veden laadun säilymiseen.

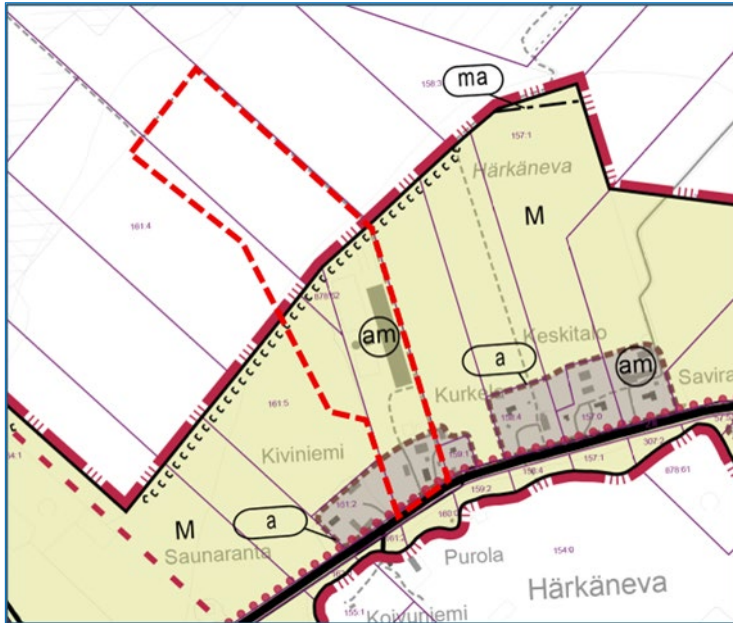
Teollisuus- ja varastoalue.

Suunnittelumääräys:

Kohdealueella sallitaan teollista toimintaa sekä sitä tukevia palveluita ja rakenteita.

2.2.2 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Härkänevan osayleiskaava, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 17.4.2023 § 4.

Kuva 16. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta, alustava suunnittelualan rajausta esitetty punaisella katkoviivalla.

Suunnittelualuetta ja sen lähialuetta koskee seuraavat yleiskaavamerkinnot:

	Maa- ja metsätalousvaltainen alue. Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusluonteinen asuinrakentaminen. Uusien asuinrakennuspaikkojen edellytykset tutkitaan tapauskohtaisesti suunnittelutarveratkaisuilla. Uusilla ja olemassa olevilla rakennuspaikoilla rakennusoikeus määrittyy A-alueiden mukaisesti.
	Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema-alue. Maankäytössä, rakentamisessa ja ympäristönhoidossa tulee huomioida alueen erityiset maisemalliset arvot.
	Maatilan talouskeskus. Etäisyys tulee tarkistaa todellisen tilanteen mukaiseksi sijoitettaessa asuinrakentamista tai muuta mahdollisesti häiriintyvää toimintaa maatilan talouskeskuksen läheisyyteen.
	Maaseutumaiseen asumiseen ja täydennysrakentamiseen soveltuva asutusalue. MRL 44§:n ja 72§:n mukaan määrätään, että kunta voi myöntää suoran rakennusluvan kaavan mukaiselle rakennuspaikalle. Tämän yleiskaavan perusteella lohkottavien uusien rakennuspaikkojen koko on vähintään 2000 m ² . Rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeus on 15 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 m ² ja aina vähintään 300 m ² . Rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja enintään kaksikerroksisen päärakennuksen ja muita rakennuksia. Alueelle saa sijoittaa myös ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia palvelu- ja työpaikkatoimintoja. Pysyvän asunnon rakennuspaikan tulee pääsääntöisesti tukeutua olemassa olevaan tieyhteyteen.
	Ohjeellinen uusi kevyen liikenteen reitti.
	Ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

2.2.3 Asemakaava

Alueelle ei ole laadittu asemakaavaa.

2.2.4 Rakennusjärjestys

Toholammin kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan rakennusjärjestyksen 11.2.2002 ja se on tullut voimaan 15.3.2002. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on vireillä.

Rakennusjärjestyksen määräykset ohjaavat rakentamista, mutta niitä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa on asiasta toisin määrätty.

3 OSAYLEISKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.1.1 Osalliset

Alueidenkäyttölaki edellyttää vuorovaikutusta kaavaa valmisteltaessa. Osalliset voivat ottaa kantaa kaavoitukseen sen eri vaiheissa.

Osallisia ovat (AKL 62 §):

γ	alueen maanomistajat
γ	ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa
γ	ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään: ○ Toholammin kunnan eri hallintokunnat ○ Lupa- ja valvontavirasto ○ Pohjanmaan elinvoimakeskus ○ Keski-Pohjanmaan liitto ○ K.H.Renlundin museo ○ Verkko Korpela Oy ○ Sykäräisten Vesihuolto Oy
γ	Muut osalliset ja osalliseksi ilmoittautuvat

3.1.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

Yksityiskohtainen suunnitelma on esitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

3.1.2.1 Aloitusvaihe

Toholammin kunnanhallitus päätti kokouksessaan 16.12.2025 § 267 hyväksyä alueen maanomistajan aloitteen Härkänevan osayleiskaavan muuttamisesta ja kokouksessaan 26.1.2026 kunnanhallitus päätti kuuluttaa kaavoituksen vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville.

3.1.2.2 Valmisteluvaihe

Kaavaluonnos tulee yleisesti nähtäville 30 vrk ajaksi valmisteluvaiheen kuulemista varten talvella 2026.

3.1.2.3 Ehdotusvaihe

Kaavaehdotus tulee yleisesti nähtäville 30 vrk ajaksi ehdotus vaiheen kuulemista varten keväällä 2026.

3.1.3 Viranomaisyhteistyö

Osayleiskaavan osallisina olevien viranomaisten näkökulmia huomioidaan kaavaprosessin aikana viranomaisneuvottelun sekä kuulemisiin liittyvän lausuntomenettelyn kautta.

3.1.3.1 Aloitusvaihe

Kaavan tultua vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetetään tiedoksi viranomaisille. Tarve viranomaismuuttelulle tarkistetaan.

3.1.3.2 Valmisteluvaihe

Kaavaluonnosmateriaali lähetetään viranomaisille lausunnoille.

3.1.3.3 Ehdotusvaihe

Kaavaehdotusmateriaali lähetetään viranomaisille lausunnoille.

3.2 OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET

3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on:

- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa
- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys
- toimia kaavoituksen ennakoivan ja vuorovaikutteisen viranomaistyön välineenä valtakunnallisesti merkittävissä alueidenkäytön kysymyksissä
- edistää kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa

Alueidenkäyttölain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu ja uudet tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Uudistettuja tavoitteita on 17, jotka jakautuvat viiteen kokonaisuuteen. Osayleiskaavan laadinnassa tavoitteista tulee huomioitavaksi:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
 - Tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle
 - Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen
 - Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta sekä edistetään kävelyä ja pyöräilyä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
 - Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muutoin
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
 - Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto
 - Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin

3.2.2 Alueidenkäyttölaki

Alueidenkäyttölain mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

AKL 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
7. ympäristöhaittojen vähentäminen
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen

Edellä tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

3.2.3 Kunnan asettamat tavoitteet

Kunnan keskeiset tavoitteet osayleiskaavatyölle ovat:

- mahdollistaa olemassa olevan maatalan ja biokaasulaitoksen laajentuminen
- maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen

3.2.4 Tavoitteiden tarkentuminen

Osayleiskaavan tavoitteet tarkentuvat käytävien neuvotteluiden sekä alueidenkäyttölain mukaisten kuulemisten kautta.

3.2.5 Osayleiskaavan laadulliset tavoitteet

Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa alueelle sijoittuvan maatalan ja sen toimintaan liittyvän biokaasulaitoksen laajentuminen suunnittelualueella huomioiden alueen maisema-arvot sekä luonnonolot.

4 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

4.1 YLEISET PERIAATTEET

4.1.1 Kaavan rakenne

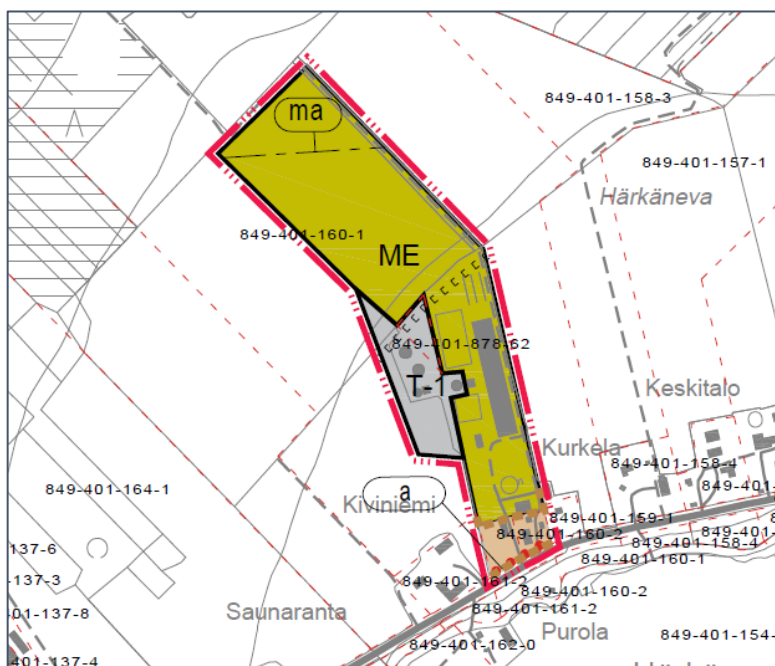
Osayleiskaavalla alueelle osoitetaan kolme pääkäyttötarkoitusta:

- Maaseutumaiseen asumiseen ja täydennysrakentamiseen soveltuva asutusalue
 - AKL 44 §:n ja 72 §:n mukaan määrätään, että kunta voi myöntää suoran rakennusluvan kaavan mukaiselle rakennuspaikalle.
 - Tämän yleiskaavan perusteella lohkottavien uusien rakennuspaikkojen koko on vähintään 2000 m². Rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeus on 15 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 m² ja aina vähintään 300 m².
 - Rakennuspaikalle saa sijoittaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja enintään kaksikerroksisen päärakennuksen ja muita rakennuksia. Alueelle saa sijoittaa myös ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia palvelu- ja työpaikkatoimintoja.
 - Pysyvän asunnon rakennuspaikan tulee pääsääntöisesti tukeutua olemassa olevaan tieyhteyteen.
- Biokaasulaitokselle varattu teollisuus- ja varastoalue
 - Alueelle saa sijoittaa biokaasulaitoksen toimintaan liittyviä rakennelmia
- Kotieläintalouden suuryksikön alue.
 - Alueella on kotieläintalouden suuryksikkö tai toimintaa voidaan laajentaa kotieläintalouden suuryksiköksi.

Suunnittelualue sijoittuu suurimmalta osalta maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, maisema-alueen raja-alue kulkee alueen pohjoisosassa. Alueen keskivaiheille osoitetaan ohjeellinen moottorikelkkareitti ja Härkänevan tien varrelle ohjeellinen uusi kevyen liikenteen reitti.

Yleisiä kaavamääräyksiä on annettu seuraavasti:

- Alueen rakentamisessa tulee huomioida rakentamisen vaikutus avoimeen viljelymaisemaan. Rakennukset tulee sijoittaa rakennuspaikalle niin, että ne muodostavat ehjän pihapiirin.
- Jätevedenkäsittely tulee hoitaa ympäristöviranomaisen määräysten mukaisesti.

Kuva 17. Kaavaluonnos 4.2.2026

4.1.2 Kaavamerkinnot

4.1.2.1 Yleiset määräykset

Alueen rakentamisessa tulee huomioida rakentamisen vaikutus avoimeen viljelysmaisemaan. Rakennukset tulee sijoittaa rakennuspaikalle niin, että ne muodostavat ehjän pihapiirin.

Jätevedenkäsittely tulee hoitaa ympäristöviranomaisen määräysten mukaisesti.

4.1.2.2 Teollisuus

Osayleiskaavassa osoitetaan biokaasulaitokselle varattu teollisuus- ja varastoalue (T-1). Alueelle saa sijoittaa biokaasulaitoksen toimintaan liittyviä rakennelmia. Merkinnällä mahdollistetaan uuden biokaasulaitoksen rakentuminen alueelle.

4.1.2.3 Luontoarvot, maisema ja kulttuuriympäristö

Suunnittelualue sijoittuu suurimmalta osaltaan maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Maisema-alueen raja-asetus on osoitettu pistekatkoviivalla ja ma-merkinnällä.

4.1.2.4 Asuminen

Osayleiskaavassa osoitetaan maaseutumaiseen asumiseen ja täydennysrakentamiseen soveltuva asutus-alue katkoviivalla ja a-merkinnällä.

4.1.2.5 Maa- ja metsätalous

Osayleiskaavassa osoitetaan kotieläintalouden suuryksikön alue (ME). Alueella on kotitalouden suuryksikkö tai toimintaa voidaan laajentaa kotieläintalouden suuryksiköksi. Merkinnällä mahdollistetaan olemassa olevan eläintuotannon laajentuminen uudella lypsypihatto-nautakasvattamorakennuksella kaavan laajennus-alueelle. Lisäksi suunnittelualueella ME-alueen eteläosaan maatilakorjaamon päätyyn rakennetaan tankkauslaatta, johon sijoitetaan polttoainesäiliöt työkoneiden moottoripolttoöljyä varten.

4.1.2.6 Kulttuurihistoria

Suunnittelualueelle ei sijoitu kulttuurihistoriallisia kohteita.

4.1.2.7 Liikenne

Suunnittelualueen eteläosaan on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti ohjeellinen uusi kevyen liikenteen reitti. Suunnittelualueen keskiosaan on osoitettu ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

4.2 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

4.2.1 Arvioinnin lähtökohdat ja arviointiprosessi

Vaikutusten arviointi kohdistuu keskeisesti osayleiskaavan toteuttamisen aiheuttamien merkittävien vaikutusten arviointiin. Osayleiskaavan vaikutuksia on arvioitu suunnitteluprosessin aikana käymällä läpi alueelle haettuja ympäristölupia sekä käytyjen suunnittelukokousten kautta. Arvioinnin apuvälineinä ovat olleet aiemmin laaditut kaavat ja selvitykset, avoimen tiedon paikkatietoaineistot sekä ympäristölupaan liittyvät suunnitelmat. Luonnosvaiheen arviointi tarkentuu edelleen suunnittelun edetessä.

4.2.2 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Osayleiskaavan mukaisen biokaasulaitoksen ja maatalouden suuryksikön rakentaminen sijoittuu olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen täydentäen jo alueella olevaa toimintaa, joten vaikutuksia alue- tai yhdyskuntarakenteeseen ei synny.

4.2.3 Vaikutukset maisemaan

Suunnittelualue sijoittuu suurimmalta osaltaan maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Lähimaisemavaikutuksia muodostuu Härkänevantielle noin kilometrin säteellä suunnittelualueesta. Kylä- ja suunnittelualueella on entuudestaan alku- ja biokaasutuotantoa, joten kaavamutoksen mahdollistama maatalon ja biokaasulaitoksen laajennus muuttaa maiseman luonnetta jonkin verran uuden eläinsuojan sijoituessa

avoimelle peltoalueelle. Kaukomaisemassa vaikutus jää vähäiseksi alueen maatalousvaltaisen yleisilmeen vuoksi. Lisäksi kaavamuutoksen mahdollistama rakentaminen on matalaa ja jää ympäröivien metsäalueiden taakse.

4.2.4 Vaikutukset kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Suunnittelualueen läheisyyteen ei sijoitu kulttuuriperinnön tai rakennetun ympäristön kohteita, joten kaavamuutoksella ja -laajennuksella ei ole vaikutuksia niihin.

4.2.5 Vaikutukset luontoon

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu luonnonympäristökohteita, joten kaavamuutoksella ja -laajennuksella ei ole vaikutusta luonnonympäristöihin. Suunnittelualueelta ei ole havaittu uhanalaisia kasvi- tai eläinlajeja.

4.2.6 Vaikutukset liikenteeseen

Kaavamuutoksen ja laajennuksen mahdollistama toimintojen laajentuminen lisää liikenteen määrää vähäisesti Härkänevantiellä. Eläintuotannon laajentumisen seurauksena raskas liikenne alueella lisääntyy sesonkiluonteisesti (touko-elokuu) säilörehun korjuuajankohtien ja lannan ja jäännöslietteen siirtokuljetuksien takia. Viljelysesongin ulkopuolella tilan toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta liikenteeseen. Laskennallisesti eläintuotannon laajentamisesta johtuvat edestakaiset ajosuoritteet lisääntyvät noin 3 ajosuoritetta/vrk. Biokaasulaitoksen toimintaan liittyvien liikennemäärien arvioidaan laskennallisesti lisääntyvän 1 ajosuorite/vrk.

4.2.7 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön

Biokaasulaitos vaikuttaa lietalannan hajuhaittoihin positiivisesti, sillä biokaasulaitos vähentää raakalannan levityksestä aiheutuvien hajuhaittojen määrää merkittävästi. Kaavan mahdollistaman toiminnan laajentaminen vaikuttaa ihmisten elinoloihin ja -ympäristöön vähäisesti, sillä toiminta suunnittelualueella on vakiintunut eikä muutoksen ja laajennuksen mahdollistama toimintojen laajentuminen poikkea olemassa olevasta toiminnasta.

4.2.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään, vesistöihin ja ilmastoon

Laajennustoimintojen rakentamisen maaperään kohdistuvat vaikutukset ovat pysyviä, mutta paikallisia ja uudisrakentamiseen liittyviä. Osayleiskaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia pohjaveteen, koska alue ei sijoitu pohjavesialueelle.

Suunnittelualueen eläintuotannosta muodostuvia vaikutuksia maaperään ja vesistöihin pyritään vähentämään keräämällä tuotannosta muodostuvat lanta- ja jätevedet kumikalvo- tai betonirakenteisiin varastointisäiliöihin ja edelleen käsittelemällä biokaasulaitoksessa. Biokaasulaitoksen osalta vaikutuksia maaperään ja vesistöihin ei synny, sillä tuotantoprosessi on täysin suljettu. Suunnittelualueen eteläosaan sijoitettavan polttoainesäiliöiden vaikutuksia maaperään ja vesistöön on pyritty vähentämään sijoittamalla säiliöt betonirakenteiden päälle.

Biokaasulaitos vaikuttaa positiivisesti rikkakasvien ja taudinaiheuttajien vähenemiseen sekä ravinteiden muuntumisen liukoiseen muotoon. Lisäksi vaikutus vesistöihin on positiivinen, sillä ravinteiden muuttuminen kasveille käyttökelpoisempaan muotoon vähentää kuormitusta vesistöihin ja mahdollistaa mineraalilannoitteiden käyttömäärän vähentämisen.

Kaavamuutoksen mahdollistaman biokaasulaitoksen vaikutukset ilmastoon ovat positiivisia, sillä eläintuotannosta ja elintarviketeollisuudesta muodostuvat sivuvirrat saadaan hyödynnettyä teollisuudessa ja polttoaineena. Lisäksi muodostuva mädätysjäännös voidaan hyödyntää tilan pelloilla lannoite- ja parannusaineena.

Biokaasulaitoksella on myönteinen vaikutus paikalliseen ja kansalliseen energiaomavaraisuuteen sekä Toholammin kunnan hiilineutraalisuuteen.

5 OSAYLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

5.1 OIKEUSVAIKUTUKSET

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Viranomaisten on suunnitlessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Oikeusvaikutteisen yleiskaavan määräyksiä noudatetaan, mikäli rakennusjärjestyksen ja yleiskaavan määräykset ovat keskenään ristiriitaisia. Muutoin rakennusjärjestyksen määräykset täydentävät yleiskaavan määräyksiä.

Poikkeaminen edellyttää erityisiä syitä. Erityisen syyn tulee olla tontin tai alueen käyttöön liittyvä syy. Poikkeamisen on pääsääntöisesti johdettava parempaan tulokseen esimerkiksi kaupunkikuvan, ympäristön, turvallisuuden, palvelutason, rakennuksen käytön, suojelutavoitteiden tai liikenneolojen kannalta, kuin mihin päästäisiin säännösten mukaisella rakentamisella.

5.2 TOTEUTTAMINEN

Osayleiskaavassa osoitetut maatalouden suuryksikön ja biokaasulaitoksen toiminnot tarvitsevat rakentamiseen ympäristöluvan ja rakentamisluvan.

Osayleiskaavan mukaiset asumisen rakennuspaikat voidaan toteuttaa suoraan rakentamisluvalla (AKL § 44), kun rakennushanke ja -paikka ovat kaavamääräysten mukaisia.

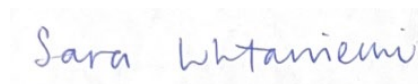
5.2.1 Kaavasta poikkeaminen

Poikkeamisvaltaa koskeva säännös mahdollistaa poikkeamisen alueidenkäyttölain mukaisista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai rajoituksista perustuivatpa ne sitten lakiin, asetukseen, kaavaan, rakennusjärjestykseen tai muihin päätöksiin tai määräyksiin. Poikkeamismahdollisuus rakentamislain ja alueidenkäyttölain perusteella ei ulotu esim. pelastuslakiin tai menettelytapasäännöksiin.

Kokkolassa 4.2.2026

Pekka Kujala
Kaavan laatija, YKS 549
Plandea Oy

Sara Luhtaniemi
Projektipäällikkö
Plandea Oy